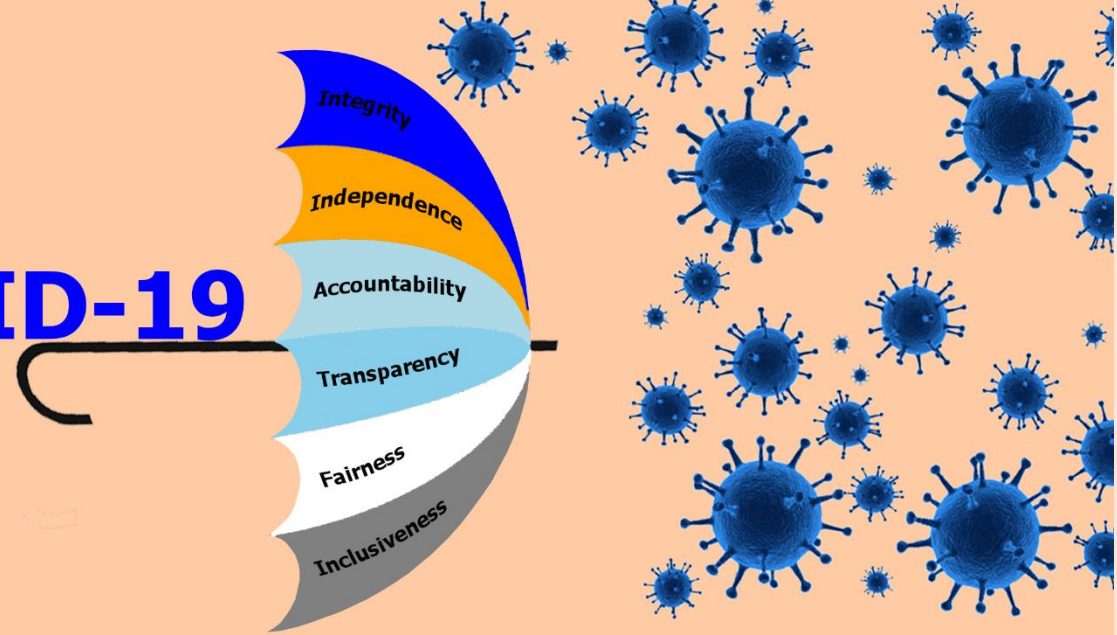

ACC Against COVID-19

အစီအစဉ် (၇၅)

“COVID-19 အကြပ်အတည်းကာလ
တာဝန်သိစိတ်နှင့် တာဝန်ခံမှု”

တင်ပြသူ
မျိုးသက်ပိုင်

ပြည်သူများသို့ အသိပေးချက် (၃)

“COVID-19 ကာကွယ်ဆေး”

(၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁) ရက်)

ကာကွယ်ဆေးအသစ် တစ်မျိုးမျိုးကို စတင်အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် -

- (၁) ကာကွယ်ဆေး၏ သက်ဆိုင်ရာရောဂါကို ကာကွယ်နိုင်သော အာနိသင် ရှိ/ မရှိ၊
- (၂) လုံလောက်သော ပဋိပစ္စည်း ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် လုံ့ဆော်ပေးနိုင်စွမ်း ရှိ/ မရှိ၊
- (၃) ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးမရှိဘဲ ဘေးအန္တရာယ်ကင်း၍ လုံခြုံစိတ်ချရမှု ရှိ / မရှိ၊
- (၄) ကာကွယ်ဆေးထိုးပြီးနောက် ကာကွယ်မှုပေးနိုင်သည့် အချိန်ကာလ၊
- (၅) ထိုးနှံ/ တိုက်ကျွေးရမည့် ကာကွယ်ဆေးပမာဏနှင့် အကြိမ်အရေအတွက်၊
- (၆) ဓါတ်ခွဲခန်းတွင်သာမက လက်တွေ့အပြင်လောက၌ အသုံးပြုရာတွင်လည်း ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နိုင်သည့် အစွမ်းအာနိသင် ရှိ/ မရှိ၊

စသည်တို့ကို သိရှိနိုင်ရန်နှင့် ပြီးပြည့်စုံရန်အတွက် ပထမဦးစွာ ဓာတ်ခွဲခန်းအတွင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်များတွင် စမ်းသပ်ခြင်းအဆင့်များ၊ ထို့နောက် လူများတွင် စနစ်တကျလက်တွေ့စမ်းသပ် သုတေသန ပြုလုပ်သည့်အဆင့် (၃) ဆင့် (3 phases of clinical trial) နှင့် အသိအမှတ်ပြု လိုင်စင်ရရှိပြီး ဈေးကွက်တွင် ရောင်းချပြီးနောက်တွင်လည်း ဆက်လက်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု လေ့လာခြင်းများကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အချိန်ယူကာ စနစ်တကျဆောင်ရွက်ရပါသည်။

ယခုဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော COVID-19 ကပ်ရောဂါအတွက် ကာကွယ်ဆေးထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများအပြားတွင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ယခုအချိန်ထိ မည်သည့် နိုင်ငံ၊ မည်သည့် ဆေးကုမ္ပဏီမှ ထုတ်လုပ်သော ကာကွယ်ဆေး တစ်မျိုးမျိုးတွင်မျှ တတိယအဆင့် လက်တွေ့စမ်းသပ် သုတေသနပြုမှု (phase-3 clinical trial) ကို ပြီးမြောက်ခြင်းမရှိသေးကြောင်း

COVID-19 ကပ်ရောဂါစတင်ဖြစ်ပွား ခဲ့သည်မှာ (၁၀)လခန့်ကြာမြင့်ခဲ့ ပြီဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှ ကာကွယ်ဆေးများ ထုတ်လုပ် နိုင်ရေးအတွက် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသော်လည်း ယခုအချိန်အထိ (WHO)မှ အသိအမှတ်ပြုထောက်ခံ သော COVID-19 ကာကွယ်ဆေး(WHO Prequalified Vaccine)မရှိသေးပါ။

သိရှိရပါသည်။ ယခုအချိန်ထိ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) မှ အသိအမှတ်ပြု ထောက်ခံသော COVID-19 ကာကွယ်ဆေး (WHO Prequalified Vaccine) မရှိသေးပါ။

သို့ပါ၍ ပြည်သူများအနေဖြင့် လူမှုကွန်ရက်များ၊ အင်တာနက်စာမျက်နှာများနှင့် online ဈေးကွက်များတွင် ကြေညာနေသော COVID-19 ကာကွယ်ဆေးများကို ဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်းမပြုရန် အသိပေးအပ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန

လက်ရှိကာလ(၁၅.၁၀.၂၀၂၀)ရက်နေ့ ည(၀၈၀၀)
အချိန် အထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် COVID-19 ဓါတ်ခွဲ
အတည်ပြုလူနာ စုစုပေါင်း (၃၂၃၅၁)ဦးခန့် ရှိနေပါ
သည်။ ဆေးရုံ ဆင်းခွင့်ရရှိသူ (၁၄၇၀၆)ဦး ရှိသလို
သေဆုံးလူနာ (၇၆၅) ဦး အထိ များပြားလာခဲ့သည်။
ယခင်ကထက် ကူးစက်မှုနှုန်းနှင့် သေဆုံးမှုနှုန်းသည်
သိသိသာသာ မြင့်မားလာခဲ့သည်။

အဓိကအားဖြင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ဆရာဝန်နဲ့ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေရဲ့ အင်အားသည် ယခင်ကအတိုင်း ပုံသေဖြစ်နေသော်လည်း ၂ ဝင်သူနှင့် Positive ဖြစ်သူ အရေအတွက်သည်ယခင်ထက် များပြားလာပါသည်။ ဆရာဝန်နဲ့ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းပမာဏဟာ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ပိုမိုများလာပါသည်။ အချိန်ပိုတာဝန်များထမ်းဆောင်ရခြင်း၊ အလျဉ်းသင့်သလို စားသောက်ခြင်း၊ အိပ်စက်ခြင်းတို့နဲ့ လက်ရှိအခြေအနေကို ထိန်းထားနိုင်ဖို့အတွက် ကြိုးစားရုန်းကန်နေရပါသည်။

ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့်
တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း ကူးစက်ခံရခြင်း၊
အသက်ပေးဆပ်ရခြင်းတို့ကြုံတွေ့လာရသလို
၎င်းတို့နှင့်နီးကပ်သည့် မိတ်ဆွေ၊
မိသားစုများအတွက်လည်း
ကူးစက်နိုင်ခြေမြင့်မားလျက်ရှိကြောင်း
တွေ့ရှိရပါသည်။

လောကတွင် မည်သည့်အရာမျှ အသက်ထက်
တန်ဖိုးရှိတာ မရှိကြောင်းကို လူတိုင်းလက်ခံကြပါသည်။
သို့သော် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ အနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့
တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ၎င်းတို့၏အသက်ကိုရင်းပြီး
ရှေ့တန်းက ဆောင်ရွက်နေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ယင်းသို့ရှေ့တန်းမှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေခြင်းသည် ရယူလိုခြင်းတစ်စုံတစ်ခုအတွက်မှ မဟုတ်ပါ။ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ အားလုံးသည် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများ၏ အကျိုးအတွက် တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှု (accountability) အပြည့်ဖြင့် ပေးဆပ်ခြင်းသက်သက်ကို အခြေခံပြီး Professional ပီသတဲ့ စိတ်ဓါတ်ဖြင့် ဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက် နေကြတာဖြစ်ပါသည်။

ယခုလိုအကြပ်အတည်း ကာလတွင်
တာဝန်ယူမှုတာဝန်ခံမှုအပြည့်နဲ့ အများပြည်သူ
အကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူများနှင့်
ရှောင်ခွာပြေးသူများသည် အဖြူအမဲ သဲကွဲစွာ
သမိုင်းမှတ်တမ်းတွင် ကျန်ရစ်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံမှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် မြေငလျင်ကြောင့် ဖူကူရှီးမား နျူးကလီးယား ဓါတ်ပေါင်းဖို
ရဲ့ Reactor ပျက်စီးခဲ့ရပါသည်။ ယင်းပျက်စီးမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဓါတ်ရောင်ခြည်ယိုစိမ့်မှု
များကြောင့် ပြည်သူများ ထိခိုက်မှုမရှိစေရေးအတွက် အင်ဂျင်နီယာများနှင့် ကျွမ်းကျင် အလုပ်သမားများ
သည် အသက်အန္တရာယ် ထိခိုက်မည်ကို သိရှိသော်လည်း အသက်ပေး ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်မှုတွေပြုလုပ်ခဲ့
ပါသည်။ ၎င်းတို့ရဲ့ လေးစားဖွယ်တာဝန်ယူတာဝန်ခံ ဆောင်ရွက်မှုတွေဟာ သမိုင်းတွင်ခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါတွင်လည်း ကူးစက်မှုနည်းပါးတဲ့
ဒေသအသီးသီးမှာရှိသော ကျန်းမာရေး
ဝန်ထမ်းများဟာလည်း ဝိုင်းဝန်းပြီး တာဝန်သိစိတ်ဖြင့်
ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်ဖြစ်တဲ့ လူဦးရေထူထပ်ပြီး
ကူးစက်မှုများပြားတဲ့ ရန်ကုန်မြို့သို့ အင်အားဖြည့်
သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်ကို
သိရှိရသည်မှာ အတုယူဖွယ်ကောင်းသော
တာဝန်သိစိတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

- သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ လည်း အခြားသော စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ၊ ရောဂါထိန်းချုပ်ရေးနှင့် ရောဂါကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးကိစ္စရပ်များ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေးကိစ္စရပ်များကို အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် လျက် ရှိပါသည်။
- ပြည်သူ့လူထုအနေဖြင့်လည်း ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့မှ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရန်တစ်ဦး တစ်ယောက်ချင်းစီတွင်တာဝန်ရှိပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ကိုယ်စီ တာဝန်များ ကို ကိုယ်တာ၊ သူ့တာ မကျိုးမပေါက်အောင်တာဝန်ယူနိုင်မှသာလျှင် COVID-19 အကြပ်အတည်းကို ရင်ဆိုင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

COVID-19 ကပ်ရောဂါကြီးအား လက်ရှိအချိန်အထိ တာဝန်သိစိတ်၊ တာဝန်ခံစိတ်အပြည့်ဖြင့် ရှေ့တန်းမှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေကြသူများ/ဆောင်ရွက်ခဲ့သူများ၊ ပံ့ပိုးကူညီကြသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသူများအားလုံးအတွက် လေးစားဂုဏ်ယူလျက်ရှိပါကြောင်းနှင့် တားဆီးကာကွယ်ရေးဆောင်ရွက်သူတွေကဆောင်ရွက်၊ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သူတွေက ဖောက်ဖျက်ကြပါက အိတ်ပေါက်နှင့် ဖားကောက်၊ ကူးစက်မှုများသည်လည်း ဘိုးဘိုးအောင် “ဝ”လုံးကဲ့သို့ ဖျက်မရတဲ့အပြင်တိုးလာမည်ဖြစ်သည့် အတွက် တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီက ကိုယ်စီတာဝန်သိစိတ်ဖြင့် လိုက်နာစောင့်ထိန်းကြဖို့ လိုအပ်ပါကြောင်းတင်ပြအပ်ပါသည်။

References

၁။ <https://www.undrr.org/news/recovery-and-regeneration-fukushima>

၂။ https://web.facebook.com/MinistryOfHealthAndSportsMyanmar/?_rdc=1&_rdr